

Lepra (patologie)

Definice

Lepra je granulomatózní zánětlivé onemocnění, jehož původcem je *Mycobacterium leprae* (Hansenův bacil). Člověk se nakazí od infikovaného člověka vzdušnou cestou nebo kontaktem přes porušenou kůži (obvykle je nutný dlouhodobý těsný kontakt), z matky na dítě je možný přenos transplacentární nebo mateřským mlékem. Inkubační doba je obvykle 2–3 roky, někdy i více let. Častou komplikací lepry je sekundární (AA) amyloidóza.

Etiologie

Etiologickým agens je *Mycobacterium leprae*, které není toxické pro buňky hostitele, má afinitu k periferním nervům a vyskytuje se především na chladnějších místech těla (kůže, nos, prsty, periferní lymfatické uzliny a nervy, varlata).

Formy

1. **Lepromatózní** – u osob s nízkou resistencí, tvoří se lepromy (granulomy z leprokových buněk), postižený člověk je infekční, průběh nebývá delší než 10 let.
2. **Tuberkuloidní** – u osob s vysokou resistencí, tvorba tuberkuloidních uzlíků (podobných tuberkulům u tuberkulózy – neobsahují leprové buňky), postižený člověk není infekční, vleklý průběh (nad 20 let).

Lepra lepromatosa

Vznikají při ní **uzlovitá ložiska** (lepromy) nebo **difuzní infiltráty**, které mikroskopicky tvoří modifikované histiocyty, tzv. **leprové buňky** (objemná, slabě eosinofilní cytoplasma obsahující bakterie), některé z nich jsou velké, mnohdy vícejaderné a obsahují vakuoly s kulovitými shluky bakterií (globi) – **Virchowovy buňky**. Uzly mohou zvrédat – vzniklé vředy jsou plné Hansenových bacilů a jsou vysoce infekční, mohou se též zajizvit.

Onemocnění začíná horečkami a poškozením kůže – makulosní vyrážka, která přechází ve skvrnitou hyperpigmentaci, v kůži obličeje (*facies leontina*), končetin a hýždí se tvoří lepromy a jsou poškozeny nervy (infiltrovány leprovými buňkami – kůže nad lepromy je necitlivá, vznikají trofické změny a vředy na prstech rukou a nohou s tvorbou znetvoření až ztrátou článků prstů), současně se tvoří lepromy na nosní sliznici (nosní sekret obsahuje velké množství mykobakterií a považuje se za hlavní zdroj přenosu infekce), při hematogenním rozsevu jsou stíženy vnitřní orgány (miliární lepromy, přeměna retikuloendotelu v leprové buňky) – zvláště játra, slezina, uzliny, nadledviny, varlata (atrofie a sterilita).

Leprózní léze na kůži stehna

Projev lepry na ruce

Lepra tuberculoides

Tvoří se uzlíky z epiteloidních a Langhansových buněk (leprové buňky a mykobakterie nejsou přítomny – pacienti s touto formou lepry nejsou infekční), na obvodu je nevelká lymfoplasmocytární infiltrace, centrální kaseifikace je výjimečná.

Typická je tvorba leprózní makuly (bledý okrsek kůže ohraničený lehce zvýšeným a zatvrdlým okrajem, jeho podkladem jsou tuberkuloidní uzlíky, celý okrsek kůže je znecitlivělý) a současně poškození periferních nervů (drobné kožní nervy a později i povrchově ležící nervy (např. na zápěstí) – zpočátku prostoupeny tuberkuloidními uzlíky, později se mohou zjizvit nebo propadnout kaseifikaci a kolikvaci – vzniká bolestivý nervový absces, který se může provalit navenek), trofické změny a znetvoření rukou a nohou jsou podobné jako při lepromatózní formě, navíc dochází k atrofii svalů.

Odkazy

Související články

- Lepra (infekce)

Zdroj

- PASTOR, Jan. *Langenbeck's medical web page* [online]. ©2006. [cit. 2012-01-22]. <<https://langenbeck.webs.com/>>.

